

VERRASSEND

‘DONALD TRUMP IS EEN VERADEMING’

(VOLGENS AMERIKAANSE ONDERNEMERS DAN)

Hoe doet Donald Trump het als president? Drie ondernemers maken de stand op van de verwachtingen die ze in mei vorig jaar in Forum uitspraken. ‘Deze president verdient een dikke 9.’

Een terugblik op Donald Trumps eerste maanden als president onderstreep vooral de dingen die hij niet heeft gepresteerd. Van de beloofde 1.000 miljard dollar aan investeringen in infrastructuur is – ondanks een Republikeinse meerderheid in het Congres – nog geen cent uitgegeven, en het tijdens de verkiezingen zo gehypte belastingplan werd pas onlangs onthuld, om vervolgens slechts één A4'tje te beslaan. Op het gebied van wetgeving zijn Trumps verichtingen inderdaad maar een zesje waard, zegt Harry Shea, business coach en oprichter van HS Trading, een firma uit Florida die Nederlandse bedrijven helpt om vaste voet aan de Amerikaanse grond te krijgen. Maar als het gaat om de belangen van ondernemers heeft Trump volgens hem 'een dikke 9' verdiend. 'Hij is geen gelouterde politicus, maar dat heeft hij ook nooit beweerd. Zoals ik vorig

jaar al zei, is Trump een *disruptor* die de status quo grondig wil opschudden. Wat dat betreft is hij op de goede weg.'

KETTINGZAAG IN REGELWOUD

Shea baseert zijn rapportcijfer voor een deel op de kettingzaag die Trump heeft losgelaten op het woud van voorschriften. Die zijn onder vorige presidenten inderdaad de spuigaten uitgelopen: alleen al voor het fabriekswezen zijn er 297.696 regeltjes die het ondernemingsklimaat frustreren, aldus een rapport van de National Association of Manufacturers. 'Een van Trumps eerste acties was een decreet om voor elke nieuwe regel twee bestaande te identificeren die de prullenbak in kunnen,' zegt Shea. 'Vergeleken met al het papierwerk waar president Obama ons mee opzadelde, is dat een verademing.' ■

Een tweede reden voor Shea's optimisme is dat Trump de president zich net zo opstelt als Trump de zakenman. 'Hij is een luisteraar die ondernemingen, vakbonden, en andere belanghebbenden uitnodigt in het Witte Huis en ze vraagt wat ze nodig hebben om succesvol te zijn. In dat opzicht gedraagt zich hij zich net als iedere andere directeur die zich voorbereidt op een nieuwe positie.'

HOOP BELOFTEN, GEEN DADEN

Het enthousiasme van Shea wordt niet door alle Amerikaanse ondernemers gedeeld. De optimisme-index van de National Federation of Independent Business steeg vlak na de verkiezingen weliswaar met 7,4 punten – de grootste toename in bijna veertig jaar – maar het hoogtepunt van 105,9 was in maart al weer teruggezakt tot 104,7. Tegelijkertijd steeg de onzekerheidsindex naar 93, de op een na hoogste stand sinds 1980. De Thomson Reuters/Paynet Small Business Lending Index verslechterde eveneens, van 134 in december tot 132,9 in februari.

Gezien het grillige verloop van Trumps presidentschap is het niet verwonderlijk dat

'TRUMP VRAAGT ONDERNEMERS TENMINSTE WAT ZE NODIG HEBBEN OM SUCCESVOL TE ZIJN'

Amerikaanse mkb'ers de kat uit de boom kijken, stelt Gene Marks, eigenaar van een softwarebedrijf in Philadelphia en columnist in onder meer de *Washington Post* en *Forbes Magazine*. 'De meeste ondernemers die ik ken zijn risicomijdend. Trump heeft een hoop beloften gemaakt, en dat is voor velen een reden om de toekomst positief tegemoet te zien. Optimisme is uiteraard heel fijn, maar je kunt er geen rekeningen mee betalen. Daden spreken luider dan woorden.'

GEEN ISOLATIONIST

Een van de gebieden waarop Trump wél zijn stempel heeft gedrukt betreft de internationale handel, met name die met het Verre Oosten. Conform de verkiezingsbelofte heeft Amerika inmiddels de stekker getrokken uit het Trans-Pacific Partnership (TPP), dat van het gebied van Japan tot Chili één groot handelsgebied had moeten maken. Het transatlantische TTIP-verdrag is op papier nog in leven, maar lijkt voor onbepaalde tijd in de diepvries gelegd. Toch betekent Trumps *America-first*-retoriek niet dat buitenlandse bedrijven niet meer welkom zijn, zegt Shea.

Trump heeft voornamelijk negatieve pers over zichzelf afgeroepen, zeggen Amerikaanse ondernemers. Maar hij heeft ook wel iets bereikt

MARK MAKELA/ANP

'Trump is geen isolationist, maar een voorstander van eerlijke handelsbetrekkingen, zeker als het om niche-producten gaat.' In zijn geval hebben de verkiezingen de deur geopend voor een Nederlandse cliënt die sensoren voor grensbewaking produceert. 'Onder Obama was daar niet echt een budget voor. Maar voor Trump is het terugdringen van immigratie een speerpunt. Dat biedt kansen voor buitenlandse bedrijven die zich specialiseren in beveiligingstechnologieën, zelfs als zou de beloofde muur met Mexico er uiteindelijk toch niet komen.'

VOORAL PSYCHOLOGISCH EFFECT

Ook voor mkb'ers uit andere sectoren staan de seinen nog op groen, stelt Martin de Groot, oprichter van NL to US, een adviesbureau in Washington DC dat zich aanbiedt als mede-ondernemer om Nederlandse producten in de Amerikaanse schappen te krijgen. 'Er is ontzettend veel geroepen, maar in principe is er niets veranderd. De chaos in het Witte Huis heeft vooral een psychologisch effect, in de zin dat je er niet op kunt anticiperen. Dat is vervelend, maar aan de andere kant komen er zoveel tegenstrijdige berichten uit Washington dat het effect verdwijnt. De dollar is nog steeds sterk, de Amerikaanse markt is onverminderd groot en de importheffingen schommelen net als vorig jaar tussen de 5 tot 15 procent, wat te overzien is. Mochten die tarieven naar de 50 procent gaan, tja, dan kan ik wel inpakken met mijn handel. Maar het is nu nog te vroeg om je daar zorgen over te maken.'

Wat dat betreft zullen de volgende maanden een veel duidelijker beeld schetsen van het Amerikaanse bedrijfsleven onder Trump, vindt Marks. 'Trump heeft voornamelijk negatieve pers over zichzelf afgeroepen door er tijdens de verkiezingen op te blijven hameren hoe succesvol zijn wittebroodsweken wel niet zouden zijn. Het goede nieuws voor hem is dat de meerderheid van zijn kiezers de slechte kritiek zal negeren. En terecht. Als eigenaar van een bedrijf onderwerp je een nieuwe werknemer toch ook niet al na drie maanden aan een functioneringsgesprek?' ■

Meer over ondernemers en Donald Trump? Kijk dan op www.opiniebladforum.nl

**'ER IS
VEEL GE-
ROEPEN,
MAAR
NIETS
VERAN-
DERD'**

Dit artikel is geschreven naar aanleiding van de eerste 100 dagen van Donald Trump als president.

BEREN POORTVLIET

Rotterdam

Waar was ik toen Feyenoord kampioen werd? Niet in de Kuip, niet op de Coolsingel, zelfs niet in Rotterdam. Ik was in Deventer, waar Sparta voor lijfsbehoud speelde tegen het al gedegradeerde Go Ahead Eagles. 's Ochtends, toen ik eerst nog even langs mijn moeder ging voor Moederdag, zag ik in een auto met rood-wit geverfde wioldoppen een gunstig voorteken.

In Deventer zag ik Sparta winnen in een wedstrijd die ook volgens Sparta-coach Alex Pastoor 'niet om aan te gluren' was. Dat vierde ik bescheiden, want ik zat in een Eagles-vak met mijn Sparta-shirt verstopt onder een overhemd. In een dubbele feeststemming reed ik terug naar Rotterdam. Niet om in de Hofpleinvijver te gaan liggen, maar languit op de bank met een pizza bij *Studio Sport*. Ik ken mijn plaats.

Uit de euforie die ik zag op tv kun je opmaken dat het *underdog*-gevoel diep zit in de tweede stad van Nederland. Het landskampioenschap hoort bij de ontwikkeling die Rotterdam heeft doorgemaakt, van het bombardement op diezelfde 14 mei 77 jaar geleden tot de *hotspot*status die de stad nu heeft. De hipstertentjes schieten als paddenstoelen uit de grond. Zelfs Amsterdammers overwegen een verhuizing naar 010.

Een week eerder was er nog paniek na de nederlaag tegen kleine stadsgenoot Excelsior. In het Sparta-stadion werd die nederlaag met hoongelach ontvangen. Dat ging mij te ver. *Ich bin ook ein Rotterdammer*, al is het import. Het zou toch niet op de valreep nog mislukken? Moeten we weer achttien jaar wachten. Ik ken Ajax-supporters die ook daar weer neerbuigend over kunnen doen ('Gelóóf nou eens in de overwinning.'). Ondertussen heeft Feyenoord wel een hondstrouw publiek.

In de Kuip en op de Coolsingel zongen ze zondag 'Helemaal niets in Amsterdam'. Niet zo sportief en bovendien niet waar, want Ajax staat nog in de finale van de Europa League. Die mogen ze van mij winnen, want ik ben óók Nederlander en voetballiefhebber. Als ze daarna maar niet gaan zeuren dat zo'n cup belangrijker is dan een landstitel.

Paul Scheer